

Informacje dotyczące MRSA u zwierząt hodowlanych (MRSA 398)

Przeznaczone dla Państwa i Państwa gospodarstwa domowego, jeżeli pracują Państwo z żywą trzodą chlewną cotygodniowo lub jeżeli stwierdzono u Państwa bakterię MRSA związaną ze zwierzętami hodowlanymi (LA-MRSA).

- *Jeżeli pracują Państwo w hodowli trzody chlewnej, gdzie zwierzęta posiadają MRSA, istnieje znaczne ryzyko zakażenia LA-MRSA. W związku z tym istnieje ryzyko, że staną się Państwo nosicielem odzwierzęcej bakterii MRSA (LA-MRSA) i mogą przenieść tę bakterię na inne osoby w danym gospodarstwie domowym. Ryzyko rozprzestrzeniania się LA-MRSA na inne osoby, niezamieszkujące we wspólnym gospodarstwie, jest niewielkie.*
- *Tylko w bardzo rzadkich przypadkach LA-MRSA wywołuje poważne choroby.*
- *Jeżeli u któregośkolwiek z domowników wystąpi zakażenie lub konieczność zabiegu chirurgicznego, należy pamiętać o poinformowaniu lekarza/stomatologa, że mają Państwo regularny kontakt z żywymi świniami.*

O gronkowcach i MRSA

Gronkowce to bakterie powszechne u ludzi, niektórych zwierząt i w naszym otoczeniu. Gronkowce mogą rozprzestrzeniać się wśród ludzi lub zwierząt za pomocą bezpośredniego kontaktu lub za pośrednictwem takich przedmiotów, jak klamki w drzwiach zanieczyszczone tymi bakteriami. Bardzo często bakterie przenoszą się przez dłonie.

MRSA (gronkowiec złocisty, tj. *Staphylococcus Aureus* oporny na metycylinę) to gronkowiec oporny na antybiotyki z grupy penicylin, zwykle zalecane w terapii zakażeń gronkowcowych. Jeśli zakażenie wymaga leczenia, konieczne są tym samym specjalne antybiotyki.

Wiele osób posiada gronkowca w nosie stale lub okresowo i nie powoduje on u nich zakażenia. W takich przypadkach mówi się o zdrowym nosicielu bakterii. Jedynie niewielki odsetek nosicieli gronkowca posiada MRSA.

Nosicielstwo LA-MRSA zależy w znacznym stopniu od częstotliwości i długości pobytu w miejscach, gdzie przebywają zwierzęta, u których stwierdzono MRSA (chlewnie/otoczenie). U zdrowej osoby zakażonej gronkowcem (dowolną odmianą) występuje niewielkie ryzyko rozwoju poważnej choroby, ale bakterie mogą powodować uciążliwe infekcje, jak czyraki i liszajce. Poważna infekcja jest bardziej prawdopodobna w przypadku osób chorych lub osłabionych. Zdrowa osoba, zarażona MRSA, która stanie się nosicielem ten bakterii, również może w rzadkich wypadkach poważnie zachorować, szczególnie w związku z zabiegiem, gdzie bakterie mogą spowodować zakażenie rany lub dostać się do krwiobiegu.

Ryzyko zakażenia i zostania nosicielem LA-MRSA

- LA-MRSA występuje u zwierząt hodowlanych, szczególnie u trzody chlewnej, w przeciwieństwie do innych odmian MRSA, które występują głównie u ludzi.
- Osoby pracujące cotygodniowo z trzodą chlewną, będącą nosicielem LA-MRSA, są często nosicielami tej bakterii.
- LA-MRSA nie rozprzestrzenia się tak często z człowieka na człowieka, ale może dojść do jej przekazania innemu domownikowi. Rzadko występuje u osób nieposiadających bezpośredniego kontaktu z żywą trzodą chlewną.

Osoby pracujące z trzodą chlewną zakażoną LA-MRSA są nieustannie narażone na tę bakterię. Dzieje się tak, ponieważ świnie przenoszą LA-MRSA na skórze lub w ryjach. W chlewni bakterie LA-MRSA znajdują się w kurzu, na wszystkich powierzchniach i w powietrzu. Dlatego też podczas pobytu w chlewni nie można uniknąć kontaktu z bakterią. Nie będą Państwo w stanie stwierdzić, czy są nosicielami MRSA.

Tak naprawdę nie wszystkie osoby mogą być nosicielami MRSA. Badania wykazały, że około 30–80 procent osób pracujących ze stadami świń, u których stwierdzono obecność LA-MRSA, zostaje nosicielami. Osoby, które nie są regularnie narażone na kontakt z LA-MRSA, zwykle tracą bakterię samoczynnie w ciągu kilku dni. Dlatego też w zasadzie nie występuje ryzyko zostania nosicielem w wyniku jednorazowej wizyty w chlewni.

Ryzyko zostania nosicielem jest bardzo niewielkie, jeżeli pracują Państwo z martwymi świniami, na przykład w rzeźni. Nie występuje też ryzyko związane ze spożyciem wieprzowiny. Istnieje niewielkie ryzyko zostania nośnikiem w drodze kontaktu z surowym mięsem zakażonym MRSA, więc również w tym względzie należy przestrzegać standardów higieny.

Rzadko się zdarza, by bakteria LA-MRSA przeniosła się na osoby niebędące domownikami, a tym samym nie ma powodu, by nie przyjmować gości lub nie składać odwiedzin, uprawiać sportu lub brać udział w innych formach kontaktów społecznych.

Wytyczne duńskich władz ds. ochrony zdrowia

Wytyczne duńskich władz ds. ochrony zdrowia¹ podkreślają, że osoba, u której stwierdzono MRSA, w tym LA-MRSA:

- Jest uprawniona do takich samych usług w zakresie ochrony zdrowia, jak inne osoby.
- Jest w stanie uczęszczać do szkoły lub placówki opieki nad dziećmi. Jeśli dziecko ma objawy poważnej choroby, jak owrzodzenia lub czyraki, powinno pozostać w domu do wyzdrowienia².

¹ Wytyczne dotyczące zapobiegania rozprzestrzenianiu się MRSA, wydanie 3. Duńskie władze ds. ochrony zdrowia 2016

² Choroby zakaźne wśród dzieci i młodzieży. Wytyczne dotyczące środków zapobiegawczych w żłobkach i przedszkolach, szkołach itd. Duńskie władze ds. ochrony zdrowia 2013

Choroby, hospitalizacja lub operacja

Jeśli dojdzie u Państwa do zakażenia lub wystąpi konieczność hospitalizacji, proszę pamiętać, by powiedzieć lekarzowi (lub stomatologowi), że mają Państwo cotygodniowy kontakt ze świniami. Dotyczy to również innych domowników.

Powiadomienie lekarza zapewni poprawną terapię związaną z zakażeniem lub terapię przedoperacyjną. Dobrze byłoby przekazać niniejsze pismo informacyjne lekarzowi/stomatologowi.

Po przyjęciu do szpitala personel podejmie różne środki, by zapobiec rozprzestrzenianiu się MRSA, np. będzie nosił fartuchy i rękawiczki, a Państwo zostaną umieszczeni w jednoosobowej sali.

Terapia dekolonizacyjna w celu usunięcia MRSA

W wytycznych wydanych przez duńskie władze ds. ochrony zdrowia³ zaleca się, by nosiciele MRSA leczyć donosową maścią z antybiotykiem, do mycia stosować mydło antibakteryjne i sprzątać mieszkania do chwili, gdy przestaną być nosicielami. U nosicieli mających cotygodniowy kontakt z trzodą chlewną nie ma sensu podejmować leczenia, ponieważ są oni nieustannie narażeni na kontakt z tą bakterią

Badanie, leczenie i monitorowanie

- Jeśli zostanie u Państwa stwierdzona obecność LA-MRSA, od wszystkich domowników zostaną pobrane wymazy z nosa i gardła.
- Osoby mające cotygodniowy kontakt z trzodą chlewną potrzebują terapii dekolonizacyjnej wyłącznie po zaprzestaniu danego rodzaju pracy. W przypadku występowania szczególnych czynników, jak poważna choroba w rodzinie, należy omówić tę sprawę z lekarzem.
- Domownicy, którzy nie wchodzą regularnie do chlewni, ale są nosicielami LA-MRSA powinni poddać się terapii dekolonizacyjnej, by usunąć bakterie, ponieważ ryzyko ponownego zakażenia jest niewielkie. Patrz informacje dotyczące leczenia nosicieli MRSA.

Pracownicy opieki zdrowotnej oraz pielęgniarze

Personel opieki zdrowotnej, będący nosicielem LA-MRSA, mający kontakt z pacjentami, musi, podobnie jak w przypadku innych odmian MRSA:

- Odbyć indywidualny instruktaż prowadzony przez lokalną jednostkę ds. higieny zakażeń.
- Odbyć terapię dekolonizacyjną i monitoring. Jeśli ponowne testy również wykażą obecność LA-MRSA, należy skontaktować się z lokalną jednostką ds. higieny zakażeń w sprawie indywidualnej terapii i planu monitorowania.

Pracownicy opieki zdrowotnej mieszkający w gospodarstwie domowym wspólnie z nosicielem LA-MRSA, ale u których nie stwierdzono MRSA, powinni powtarzać badania na obecność MRSA co sześć miesięcy (podobnie jak w przypadku innych odmian MRSA).

³ Wytyczne dotyczące zapobiegania rozprzestrzenianiu się MRSA, wydanie 3. Duńskie władze ds. ochrony zdrowia 2016

W jaki sposób można ograniczyć rozprzestrzenianie się LA-MRSA z chlewni?

Zalecenia dotyczą osób mających cotygodniowy kontakt ze świniami, ale nie dotyczą osób jedynie sporadycznie wchodzących do chlewni.

- Osoby mające kontakt ze stadami świń zakażonych LA-MRSA powinny regularnie myć ręce wodą z mydłem lub dezynfekować je płynem dezynfekcyjnym zawierającym glicerynę. Dezynfekcja dłoni jest szybsza i delikatniejsza dla dłoni, ale dłonie NIE mogą być mokre, wilgotne ani mocno zabrudzone, ponieważ wilgoć i brud dezaktywuje płyn dezynfekcyjny. Brudne ręce należy najpierw umyć wodą z mydłem i wysuszyć, a dopiero potem można wetrzeć w nie płyn do dezynfekcji.
- Przy wszystkich umywalkach powinno znajdować się mydło (najlepiej w płynie) i płyn do dezynfekcji z gliceryną.
- Ręczniki powinny być papierowe, ponieważ ręczniki z materiału zapewniają optymalne warunki rozwoju bakterii.
- Na koniec dnia pracy zaleca się wzięcia prysznicza oraz zmianę ubrań na czyste w czystym pomieszczeniu. Należy pamiętać o przechowywaniu czystej odzieży tak, by nie doszło do jej zanieczyszczenia bakteriami MRSA zawieszonymi w powietrzu.
- Odzież roboczą należy prać w chlewni. Jeśli nie jest to możliwe, umieścić ją w plastikowym worku i szczelnie zamknąć. Osoba piorąca odzież powinna unikać wzbudzania kurzu (tj. odzieży nie należy potrząsać) przed umieszczeniem jej w pralce. Powinna także uważać, by nie doszło do kontaktu odzieży roboczej z jej własną odzieżą. Natychmiast po zakończeniu kontaktu z brudną odzieżą roboczą należy umyć ręce wodą z mydłem lub odkazić je płynem do dezynfekcji zawierającym glicerynę. Nie należy przenosić przedmiotów z chlewni do domu, np. telefonów komórkowych itp.

Więcej informacji na temat wymogów dotyczących ochrony przed zakażeniem w chlewni znajduje się w [Rozporządzeniu nr 33 z dnia 11 stycznia 2016 w sprawie ustaleń doradczych dla chlewni](#).

Wizyty w chlewniach

Krótkich/jednorazowych wizyt w chlewniach nie uważa się za istotny czynnik ryzyka związanego z nosicielstwem LA-MRSA, ponieważ szybko i samoczynnie dochodzi do utraty bakterii. Gospodarstwa, w których występują świnie zakażone LA-MRSA, można tym swobodnie odwiedzać. Jednak właściciel musi wykazać zgodność z przepisami higieny duńskiej administracji weterynaryjnej i żywności.

Dodatkowe informacje

Na stronie internetowej duńskich władz ds. ochrony zdrowia znajduje się więcej informacji i wytycznych tego organu w sprawie zapobiegania rozprzestrzenianiu MRSA, 3. wydanie z roku 2016, pod adresem www.sst.dk.

Więcej informacji można również znaleźć na stronie internetowej Statens Serum Institut www.ssi.dk oraz na stronie internetowej duńskiego Urzędu ds. administracji weterynaryjnej i żywności www.fvst.dk.